

Joutsenmerkin myöntämisperusteet **Tekstiilit ja nahkatuotteet**

Versio 3.6

18. maaliskuuta 2004 – 31. joulukuuta 2013

Tulevaisuuden tekijä

Pohjoismaiden ministerineuvosto perusti v. 1989 vapaaehtoisen ja positiivisen pohjoismaisen ympäristömerkin – Joutsenmerkin. Toimintaa valvoo jokaisessa pohjoismaassa kyseisen maan hallitus.

Lisätietoja löytyy kotisivuiltamme.

Suomi:

Ympäristömerkintä
PL 489
FI-00101 HELSINKI
Tel: 0424 2811
Fax: 0424 281 299
www.ymparistomerkki.fi
joutsen@motiva.fi

Tanska:

Miljømærkesekretariatet
Dansk Standard
Kollegievej 6
DK-2920 CHARLOTTENLUND
Tel: +45 72 300 450
Fax: +45 72 300 451
www.ecolabel.dk
info@ecolabel.dk

Islanti

Norræn Umhverfismerking á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 REYKJAVÍK
Tel: +354 591 20 00
Fax: +354 591 20 20
www.svanurinn.is
sigrun@ust.is

Norja:

Stiftelsen Miljømerking i Norge
Tordenskiolds gate 6B
NO-0160 OSLO
Tel: +47 24 14 46 00
Fax: +47 224 14 46 01
www.svanemerket.no
info@svanemerket.no

Ruotsi:

SIS Miljömärkning AB
SE-118 80 STOCKHOLM
Tel: +46 8 55 55 24 00
Fax: +46 8 55 55 24 01
www.svanen.nu
svanen@sismab.se

Tätä asiakirjaa saa kopioida vain kokonaisuudessaan tekemättä siihen muutoksia. Asiakirjan tekstiä saa lainata vain, jos sen laatija Pohjoismainen ympäristömerkintä mainitaan.

Käännös tanskankielisestä asiakirjasta. Ristiriitatapauksissa pätee alkuperäinen teksti.

Tekstiilien ja nahkatuotteiden pohjoismainen ympäristömerkintä

039 Versio 3.6 / 15.marraskuuta 2011

Mitä ovat Joutsenmerkityt tekstiilit ja nahkatuotteet?	1
Miksi valita Joutsenmerkki?	1
Tämän asiakirjan sisältö	1
Mitkä tuotteet voivat saada Joutsenmerkin?	2
Joutsenmerkin hakeminen	3
Joutsenmerkin edellytykset	4
1 Ympäristövaatimukset	4
1.1 Tuotteen tiedot	4
1.2 Euroopan ympäristömerkki eli EU-Kukka	4
1.3 Kasviperäiset luonnonkuidut	5
1.4 Nahka – parkitus	6
1.5 Nahka - käsittely kemiallisilla tuotteilla	6
1.6 Nahka - laatuvaatimukset	7
1.7 Energian- ja vedenkulutus	7
1.8 Toiminnan eettisyys	8
1.9 Kierrätysjärjestelmä	8
2 Muut vaatimukset	9
2.1 Viranomaisvaatimukset	9
2.2 Ympäristön- ja laadunhallinta	9
2.3 Markkinointi	10
3 Valvonta	10
3.1 Hakemuksen tarkistus	10
3.2 Valvonta	10
4 Testilaitos	10
Rekisteröinti	11
Ympäristömerkin ulkoasu	11
Käyttöoikeuden voimassaoloaika	12
Tulevat vaatimukset	12

Liite 1 Joutsenmerkittyjen tekstiilien ja nahkatuotteiden markkinointi

Liite 2 EU:n ympäristömerkinnän kriteerit tekstiilituotteille

Mitä ovat Joutsenmerkityt tekstiilit ja nahkatuotteet?

Joutsenmerkityt tekstiilit ja nahkatuotteet täyttävät joukon ympäristö-, terveys- ja laatuvaatimuksia. Vaatimukset koskevat koko tuotantoketjua kuitujen ja nahan alkutuotannosta valmiisiin tekstiili- tai nahkatuotteisiin.

Myös tuotantotyöntekijöiden sekä tuotteita käyttävien kuluttajien terveyteen kiinnitetään huomiota. Joutsenmerkin vaatimukset rajoittavat terveydelle tai ympäristölle haitallisten kemikaalien, väriaineiden ja raskasmetallien käyttöä tai kieltävät sen kokonaan.

Tekstiilien korkea laatu varmistetaan mm. värinpitävyydelle ja kutistumiselle asetetuilla vaatimuksilla.

Miksi valita Joutsenmerkki?

- Joutsenmerkittyjen tekstiilien ja nahkatuotteiden valmistajat voivat käyttää Joutsenmerkkiä markkinoinnissaan. Joutsenmerkki on erittäin tunnettu ja siihen luotetaan Pohjoismaissa.
- Joutsenmerkki on kustannustehokas ja yksinkertainen tapa tiedottaa asiakkaille ja ostajille yrityksen ympäristötyöstä ja sitoutumisesta ympäristöasioiden hoitoon.
- Ympäristöystävälliset toimintatavat valmistavat yrityksiä myös tulevaisuuden ympäristövaatimuksiin.
- Ympäristökysymykset ovat monimutkaisia ja saattaa kestää pitkän ajan saada tietoa jostakin tietystä ympäristökysymyksestä. Joutsenmerkintä voi opastaa yritystä ympäristötyössä.
- Joutsenmerkinnässä ei ole kyse vain ympäristöasioista, vaan myös laadusta, koska näitä kahta asiaa ei voi erottaa toisistaan. Täten Joutsenmerkkiä voidaan pitää myös laadun takeena.

Tämän asiakirjan sisältö

Tämä asiakirja sisältää Pohjoismaisen ympäristömerkin eli Joutsenmerkin vaatimukset tekstiileille ja nahkatuotteille.

Tekstiilien vaatimukset perustuvat pääasiassa EU:n tekstiilejä koskeviin ympäristömerkkivaatimuksiin, jotka on kuvattu komission päätöksessä 2002/371/EY (15.5.2002) ekologisista arviointiperusteista yhteisön ympäristömerkin myöntämiseksi tekstiilituotteille ja päätöksen 1999/178/EY muuttamista.

EYVL L 133, 18.05.2002, s. 29 (Celex 302D0371). Tämä asiakirja on osoitteessa http://europa.eu.int/comm/environment/ecolabel/producers/pg_textiles.htm sekä tämän asiakirjan liitteenä 2.

EU:n ympäristömerkin eli EU-Kukan kriteereihin liittyy ohjeistus, joita hakija alihankkijoineen voi käyttää (User's Manual and Application Form, version 3). Nämä ohjeet ovat edellä mainitussa Web-osoitteessa. Hakija voi pyytää ne myös Pohjoismaiselta ympäristömerkinnältä (yhteystiedot kansilehden kääntöpuolella).

EU-Kukan kriteerien lisäksi on Joutsenmerkillä muutama täydentävä vaatimus, jotka koskevat kasvikuittujen luonnonmukaista viljelyä, nahkaa, tuotannon eettisyyttä sekä energian- ja vedenkulutusta. Nämä lisävaatimukset ovat luvussa 1. Lisävaatimuksia koskevaa erillistä ohjeistusta ei ole, mutta kunkin lisävaatimuksen jälkeen esitetään dokumentointivaatimukset (☒), joista käy ilmi, miten vaatimus tulee täyttää.

Nahkavaatimukset jakautuvat parkitusta, kemikaalikäsittelyä sekä nahan laatua koskeviin vaatimuksiin. (luvut 1.4, 1.5 ja 1.6). Nahkaa koskevat myös lukujen 1.7 ja 1.8 vaatimukset energian- ja vedenkulutukselle sekä eettiselle tuotannolle.

Testilaitosta koskevat vaatimukset esitetään luvussa 4. Kun vaatimuksen täyttymisen osoittaminen edellyttää testiraportteja, tulee analyysit tehdä vaatimuksessa määriteltyjen testimenetelmien tai vastaavien menetelmien mukaan.

Mitkä tuotteet voivat saada Joutsenmerkin?

Joutsenmerkki (myös EU-Kukka) voidaan myöntää seuraaville tuotteille:

- Valmisvaatteissa ja asusteissa käytettävät tekstiilit: Valmisvaatteet ja asusteet (esimerkiksi nenäliinat, kaulaliinat, laukut, ostoslaukut, reput ja huivit), joissa tekstiilikuitujen osuus on vähintään 90 painoprosenttia.
- Sisustustekstiilit: Kodinsisustuksen tekstiilituotteet, joissa tekstiilikuitujen osuus on vähintään 90 painoprosenttia. Kriteerit eivät kata seinän- ja lattianverhousmateriaaleja.
- Valmisvaatteissa ja asusteissa tai sisustustekstiileissä käytettävät kuidut, langat ja metritavara.

Myös nahkatuotteille voidaan myöntää Joutsenmerkki.

"Valmisvaatteissa ja asusteissa käytettävien tekstiilien" ja "sisustustekstiilien" tapauksessa untuvaa, höyheniä, kalvoja ja päällysteitä ei oteta huomioon laskettaessa tekstiilikuitujen prosenttiosuutta.

Kuitukohtaiset ehdot

Seuraaville kuiduille on asetettu kuitukohtaisia vaatimuksia: akryyli, puuvilla ja muut luonnolliset siemenkuidut, elastaani, pellava ja muut niinikuidut, käsittelemätön villa ja muut keratiinikuidut, regeneroidut selluloosakuidut, polyamidi, polyesteri ja polypropeeni. Myös sellaisia kuituja (esimerkiksi silkkiä), joille ei ole asetettu kuitukohtaisia vaatimuksia, voidaan käyttää. (Kuitujen käsittelylle voidaan kuitenkin asettaa vaatimuksia, kuten esimerkiksi ettei silkin painon lisäämiseen saa käyttää seriumyhdisteitä). Mineraali-, lasi-, metalli- ja hiilikuiduille tai muille epäorgaanisille kuiduille ei voida myöntää Joutsenmerkkiä.

Poikkeuksia

Jos alle 5 % tuotteen tekstiilikuitujen kokonaispainosta on tietyn kuitutyypin kuituja, tämän kuidun ei tarvitse täyttää kriteerin vaatimuksia.

Myöskään kierrätyskuitujen ei tarvitse täyttää näitä vaatimuksia. Kierrätyskuiduilla tarkoitetaan tässä yhteydessä vain tekstiili- ja pukineteollisuuden jätemateriaalista tai jätteistä (tekstiileistä tai vastaavasta) saatavia kuituja.

Vähintään 85 prosentin kaikista tuotteen kuiduista tulee joko täyttää kuitukohtaiset vaatimukset, jos sellaiset on määritetty, tai olla kierrätyskuitua.

Nahka

Nahkatuotteiden merkitseminen Joutsenmerkillä edellyttää, että vähintään 90 painoprosenttia tuotteesta on nahkaa tai nahan ja tekstiilikuitujen sekoitusta. Kummassakin tapauksessa vähintään 85 % tuotteesta on täytettävä tämän kriteerin vaatimukset. Jos tuotteen osan (nahan tai tekstiilin) osuus tuotteen koko tekstiili- tai nahkapitoisuudesta on alle 5 prosenttia, osan ei tarvitse täyttää tämän kriteerin vaatimuksia.

Joutsenmerkityssä tuotteessa saa käyttää vain maataloustoiminnasta saatavien lampaiden, vuohien, nautaeläinten ja sikojen nahkaa.

Joutsenmerkin hakeminen

Hakemus sekä kirjallinen dokumentaatio, joka osoittaa tämän asiakirjan vaatimusten täyttymisen, lähetetään joko valmistus- tai myyntimaan ympäristömerkintäorganisaatiolle. Hakulomake on SFS-Ympäristömerkinnän kotisivuilla www.ymparistomerkki.fi (yhteystiedot ovat kansilehden kääntöpuolella). Kirjoita lomakkeeseen ne tuotteet, joille Joutsenmerkkiä haetaan. Hakemukseen liitetään dokumentaatio, joka osoittaa kaikkien vaatimusten täyttymisen, sekä kyseisen dokumentaation sisällysluettelo. Euroopan ympäristömerkin (EU-Kukan) edellyttämä dokumentaatio esitetään hakemusohjeessa "Users Manual". Ohjeen lomakkeita voi käyttää apuna täytettäessä hakemusta.

Tätä kriteeriä voi käyttää tarkistuslistana. Hakijalla tulee säilyttää kopio kaikista asiakirjoista.

Joutsenmerkin edellytykset

Joutsenmerkin myöntämisen edellytykset:

- Kaikki kriteerin vaatimukset täyttyvät. Kasviperäisille luonnonkuiduille (esimerkiksi puuvillalle) sekä nahalle on erilliset vaatimukset.

Tämä tarkoittaa, että liitteessä 2 esitetyt EU-Kukan tekstiilikriteerin vaatimukset sekä lukujen 1 ja 2 lisävaatimukset täyttyvät aina.

- Pohjoismainen ympäristömerkintä tekee tarkistuskäynnin yritykseen.

Jokaisen vaatimuksen kohdalla on ilmoitettava, täyttyykö vaatimus vai ei. Tämä merkitään rastittamalla "kyllä tai ei" vaihtoehdot. Jokaisen vaatimuksen alla on merkki ☒, tähän merkitään kuinka hakija dokumentoi vaatimuksen. Dokumentaatio merkitään numerolla kohtaan Liite nro ____.

1 Ympäristövaatimukset

1.1 Tuotteen tiedot

K1 Tuotteen tiedot

Hakija antaa seuraavat tiedot:

1. tuotemerkki tai kauppanimi
2. tiedot siitä, missä tuotetta on tarkoitus myydä
3. tiedot tuotteen odotetusta vuosimyynnistä (tuotteiden lukumääränä sekä liikevaihtona) jokaisessa Pohjoismaassa
4. tuotteen kuvaus sekä alihankkijoiden ja koko tuotantoprosessin yleiskuvaus
5. näyte tuotteesta.

Edellä kuvatut tiedot. Kohdat 1–4 merkitään hakulomakkeeseen tai sen liitteeseen. Kohdassa 4 voidaan käyttää julkaisun "Users Manual and Application Form for ecolabelling textile products under the EU ecolabelling award scheme", versio 1 (huhtikuu 2002), sisältämää lomaketta "Application form part B".

Täyttykö vaatimukset?

Kyllä ___ Ei ___

Liite nro ____

1.2 Euroopan ympäristömerkki eli EU-Kukka

K2 EU-Kukalla merkityt tekstiilit

Hakijan tulee ilmoittaa, onko niillä tekstiilituotteilla, joille Joutsenmerkkiä haetaan, Euroopan ympäristömerkin (EU-Kukan) käyttöluupa.

Mikäli on, riittää, että tuotteet täyttävät tämän asiakirjan lukujen 1 ja 2 vaatimukset.

Jos tuotteilla ei ole Euroopan ympäristömerkin käyttöluupa, tuotteiden tulee täyttää Euroopan ympäristömerkin (liite 2) sekä tämän asiakirjan lukujen 1 ja 2 vaatimukset.

Kyllä ___ Ei ___

Villan rasvanpesua koskevasta vaatimuksesta COD vaatimuksesta 5e) sallitaan seuraava poikkeus: Laitoksen omassa käsittelylaitoksessa käsiteltyjen ja pintavesiin päästettyjen pesujätevesien osalta kemiallinen hapenkulutus saa olla enintään 45 grammaa raakavillakiloa kohden. Pintavesiin päästettävien jätevesien pH:n on oltava 6–9 (paitsi jos vastaanottavan vesistön pH on näiden arvojen ulkopuolella) ja lämpötilan alle 40 °C (paitsi jos vastaanottavan vesistön lämpötila on tätä korkeampi). Villan pesulaitosten on kuvattava yksityiskohtaisesti pesujätevesien käsittely ja seurattava jatkuvasti kemiallista hapenkulutusta. Arviointi ja todentaminen: Hakijan on esitettävä tähän arviointiperusteeseen liittyvät asiankuuluvat tiedot ja testausseleste, ja testauksessa on käytettävä seuraavaa menetelmää: ISO 6060.

Indigovärjätyn denim kohdalla sallitaan poiketa vaatimuksista 37 ja 38. Indigovärjätyn denim värin märkähankauskeston tulee olla tasoa 1 ja kuivahankauskeston tasoa 2–3. Niiden tuotteiden mukana, jotka eivät täytä ehtoa 37 tai 38, tulee toimittaa tieto siitä, että ne saattavat päästää väriä.

Vaikka tuotteilla olisi EU-Kukan käyttöluva, Joutsenmerkin käyttöluva edellyttää, että myös Joutsenmerkin kriteerin vaatimukset täyttyvät. Joutsenmerkityt tuotteet sen sijaan täyttävät automaattisesti Euroopan ympäristömerkin puuvillaa koskevat vaatimukset.

- EU-Kukan käyttöluvan vakiosopimus, jos sellainen on. Jos sopimusta ei ole, hakemukseen tulee liittää relevantti EU-Kukan tekstiilikriteerien mukainen dokumentaatio.

Liite nro _____

1.3 Kasviperäiset luonnonkuidut

K3 Kasviperäiset luonnonkuidut

Joutsenmerkityissä tekstiileissä käytettävien kasviperäisten luonnonkuitujen tulee olla luonnonmukaisesti viljeltyjä, tai niiden tulee olla viljeltyjä tilalla, joka on siirtymässä luonnonmukaiseen tuotantoon. Esimerkkikuituja ovat puuvilla, pellava, hamppu, rami, juutti ja kapokki. Viskoosia ei lasketa kasviperäiseksi luonnonkuiduksi.

Kyllä ___ Ei ___

Luonnonmukaisesti tuotettuja kuituja ovat kuidut, joiden valmistus ja valvonta täyttävät maataloustuotteiden luonnonmukaisia tuotantomenetelmiä koskevan Euroopan neuvoston asetuksen nro 2092/91 (24.6.1991) vaatimukset tai jotka on valmistettu ja joiden valmistusta on valvottu vastaavalla tavalla. Esimerkkejä tästä ovat KRAV, SKAL, IFOAM, IMO, KbA, OCIA, TDA ja DEMETER.

- Luonnonmukaisen tuotannon tai siirtymisvaiheen tuotannon sertifikaatti sekä kuidunvalmistajan ja kehräämön todistus siitä, että Joutsenmerkityissä tuotteissa käytettävät kuidut ovat peräisin sertifikaatissa kuvatusta tuotannosta.

Liite nro _____

1.4 Nahka – parkitus

Täyttyvätkö vaatimukset?

K4 Kromi(VI)

Kromin(VI) keskimääräinen pitoisuus käsitellyissä nahoissa ja vuodissa saa olla enintään 3 ppm.

Kyllä ___ Ei ___

Testiraportti testimenetelmän CEN/TS 14495 tai vastaavan menetelmän mukaisesta analyysistä.

Liite nro _____

Huomautus: Muutamat värjätyn nahan lajit voivat häiritä analyysiä.

K5 Arsenikki, kadmium ja lyijy

Lopputuotteessa ei saa olla arsenikin, kadmiumin tai lyijyn jäämiä.

Kyllä ___ Ei ___

Testiraportti testimenetelmän CEN TC 309 WI 065 – 4.3 tai vastaavan menetelmän mukaisesta analyysistä. Tässä testimenetelmässä ilmaisarajaksi on asetettu 100 ppm.

Liite nro _____

K6 Kromi(III)

Nahanparkituslaitoksen jäteveden tulee käsittelyn jälkeen sisältää alle 1 mg kromia(III) litraa kohti.

Kyllä ___ Ei ___

Testiraportti testimenetelmän ISO 9174, EN 1233, EN ISO 11885 (kromi) tai vastaavan menetelmän mukaisesta analyysistä.

Liite nro _____

K7 Jäteveden kemiallisen hapenkulutuksen (COD) alentaminen

Nahanparkituslaitoksen jätevesi tulee käsitellä joko omassa tai kunnallisessa jätevesilaitoksessa niin, että kemiallinen hapenkulutus (COD) laskee vähintään 85 prosenttia.

Kyllä ___ Ei ___

Testiraportti testimenetelmän ISO 6060 (veden laatu, kemiallisen hapenkulutuksen määrittäminen) tai vastaavan menetelmän mukaisesta analyysistä.

Liite nro _____

1.5 Nahka - käsittely kemiallisilla tuotteilla

K8 Nahan muokkaus

Nahan muokkauksen tulee täyttää Euroopan ympäristömerkin tekstiilikriteerin (liite 2) kohtien 5, 11, 14, 15, 17, 18, 21-23, 25-28 ja 30 vaatimukset.

Kyllä ___ Ei ___

Katso Euroopan ympäristömerkin tekstiilikriteerit (liite 2).

Liite nro _____

1.6 Nahka - laatuvaatimukset

Täyttyvätkö vaatimukset?

K9 Repäisylujuus

Repäisylujuuden tulee olla yli 20 N.

Kyllä ___ Ei ___

Testiraportti testimenetelmän ISO 3377 tai vastaavan menetelmän mukaisesta analyysistä.

Liite nro _____

K10 Taivutuskoe

Tuotteen tulee kestää 20 000 taivutustestiä (20 kc) ilman näkyviä vaurioita.

Kyllä ___ Ei ___

Testiraportti testimenetelmän ISO 5402 tai vastaavan menetelmän mukaisesta analyysistä.

Liite nro _____

K11 Valonkestävyys

Valonkestävyyden tulee olla vähintään tasoa 3.

Kyllä ___ Ei ___

Testiraportti testimenetelmän ISO 105 B02 tai vastaavan menetelmän mukaisesta analyysistä.

Liite nro _____

K12 Hankauskestävyys

Hankauskestävyyden tulee olla vähintään tasoa 3 (sekä märkä- että kuivahankaus).

Kyllä ___ Ei ___

Testiraportti testimenetelmän ISO 11640 tai vastaavan menetelmän mukaisesta analyysistä, jossa tehdään 20 märkähankauskoetta ja 50 kuivahankauskoetta. Tulokset tulee tulkita standardien ISO 105-A02 ja ISO 105-A03 tai vastaavien standardien mukaisesti.

Liite nro _____

1.7 Energian- ja vedenkulutus

K13 Energian- ja vedenkulutus

Valmistajan tulee laatia suunnitelma energian- ja vedenkulutuksen vähentämiseksi niissä laitoksissa, joissa tehdään Joutsenmerkittyjen tekstiilien tai nahkojen märkäsittelyä.

Kyllä ___ Ei ___

Koko tuotannon kokonaisenergiankulutus ja -vedenkulutus tulee dokumentoida, mahdollisuuksien mukaan erikseen valmistusprosessin kunkin märkäsittelytoimen kohdalla.

Märkäsittelyllä tarkoitetaan esikäsittelyä, värjäystä ja jälkikäsittelyä.

Tuotannon energian- ja vedenkulutuksen vähentämissuunnitelma suhteutettuna tuotantomäärään. Kunkin yksittäisen märkäsittelyprosessin tuotantopaikassa tulee laatia ja säilyttää vuosittaiset laskelmat, jotka osoittavat, kuinka monta litraa vettä ja kuinka paljon energiaa (kWh-määrä sähkön ja lämmön mukaan jaettuna) tuotekiloa kohti käytetään. Jos tuotantopaikalla suoritetaan muita prosesseja (jotka eivät kuulu märkäsittelyyn), tulee ne selvittää laskelmassa erikseen.

Liite nro _____

1.8 Toiminnan eettisyys

K14 Eettinen tuotanto

Luvanhaltijan tulee esittää eettistä tuotantoa koskeva suunnitelma (Code of Conduct), jossa kuvataan, miten seuraavia seikkoja koskevan työn avulla varmistetaan eettisesti hyväksyttävät olosuhteet:

- lapsityö
- pakkotyö
- terveys ja turvallisuus
- oikeus muodostaa ammattiliittoja ja oikeus yhteisneuvotteluihin
- syrjintä
- kurinpito
- työajat
- korvaukset

Täyttyvätkö vaatimukset?

Kyllä ___ Ei ___

Liite nro _____

Nämä kohdat kuvataan tarkemmin mukana toimitettavan tausta-asiakirjan kohdassa 6.7.

Julkistamisesta sovitaan Pohjoismaisen ympäristömerkinnän kanssa. Yrityksen kotisivuilla (jos sellainen on olemassa) oleva kuvaus on vähimmäisvaatimus. Kuvauksessa tulee selvittää myös, minkä tuotannon osan tämä suunnitelma kattaa, on toivottavaa, että suunnitelma kattaa koko tuotannon alihankkijat mukaan lukien. Tavoitteena on, että tuottajilla on toimintasertifikaatit, joihin liittyy eettisiä ohjeita (esimerkiksi SA8000).

Käyttölupa voidaan evätä, jos osoittautuu, että luvanhaltija ei noudata esittämäänsä suunnitelmaa eettisestä tuotannosta.

Kaikki edellä mainitut kohdat sisältävä suunnitelma. Suunnitelmassa tulee kuvata, miten kohdat täytetään oman valvonnan avulla. Suunnitelman julkistamisesta sovitaan kirjallisesti Pohjoismaisen ympäristömerkinnän kanssa. Pohjoismainen ympäristömerkintä hyväksyy julkistamisen tarkistuskäynnillä.

1.9 Kierrätysjärjestelmä

K15 Kierrätysjärjestelmä

Tuotteiden ja pakkausten kierrätysjärjestelmää koskevien kansallisten lakien ja säännösten sekä alan sopimusten tulee täytyä niissä Pohjoismaissa, joissa Joutsenmerkittyjä tuotteita markkinoidaan.

Kyllä ___ Ei ___

Rekisteröintinumero, joka osoittaa osallistumisen tuotteiden ja pakkausten kansalliseen kierrätysjärjestelmään, tai muu dokumentaatio, joka osoittaa kierrätysjärjestelmiä koskevien ehtojen täyttymisen.

Liite nro _____

2 Muut vaatimukset

2.1 Viranomaisvaatimukset

K16 Turvallisuutta, työympäristöä ja ympäristöä koskevat ehdot

Joutsenmerkin luvanhaltija vastaa siitä, että Joutsenmerkityt tekstiilit ja nahkatuotteet sekä niiden tuotanto täyttävät kaikki turvallisuutta, ympäristöä ja työympäristöä koskevat tuotantomaan lait ja vaatimukset.

Käyttölupa voidaan evätä, jos vaatimusta ei noudateta.

2.2 Ympäristön- ja laadunhallinta

K17 Ympäristön- ja laadunhallinta

Joutsenmerkittyjen tekstiilien ja nahkatuotteiden valmistajilla tai niiden jälleenmyyjillä tai maahantuojilla tulee olla dokumentoidut käytännöt ja ohjeet, joiden avulla

Kyllä ___ Ei ___

- varmistetaan Joutsenmerkin kriteerien täytyminen
- selvitetään sisäisen laadun- ja ympäristöhallinnan organisaatorakenne
- varmistetaan, että Pohjoismaisen ympäristömerkintään yhteydessä oleva henkilö huolehtii sisäisestä ohjauksesta

Hakemukseen tulee liittää seuraavat tiedot:

- organisaatio, yhteyshenkilö ja muut vastuuhenkilöt vastuualueineen
- menetelmät, joiden avulla varmistetaan tämän asiakirjan vaatimusten täytyminen
- menetelmät sellaisten Joutsenmerkittyjen tuotteiden tuotantoon tehtävien suunniteltujen muutosten raportointiin, joilla voi olla vaikutusta vaatimusten täyttymiseen
- menetelmät Joutsenmerkin kriteereihin liittyvien odottamattomien poikkeuksien käsittelyyn ja raportointiin
- menetelmät Joutsenmerkittyihin tuotteisiin liittyvien reklamaatioiden ja valitusten käsittelyyn ja raportointiin
- yhteyshenkilön menetelmät yhteydenpitoon Pohjoismaisen ympäristömerkintälautakunnan kanssa
- menetelmät Joutsenmerkittyjen tuotteiden jäljitykseen tuotannon aikana, jotta ne voidaan erottaa muusta tuotannosta.

Liite nro _____

2.3 Markkinointi

K18 Markkinointi

Joutsenmerkittyjä tekstiilien ja nahkatuotteiden markkinoinnin on tapahduttava "Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevien sääntöjen" mukaisesti.

- ☒ Lyhyt kuvaus Joutsenmerkittyjen tuotteiden suunnitellusta markkinoinnista, sekä täytetty ja allekirjoitettu liite 1.

3 Valvonta

3.1 Hakemuksen tarkistus

Pohjoismainen ympäristömerkintä tarkistaa tuotteen julkaisun "Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt" mukaisesti. Hakemusmateriaalin tulee olla vaatimusten dokumentointiohjeiden mukainen. Pohjoismainen ympäristömerkintä tekee myös tarkastuskäyntejä tekstiilien ja nahkatuotteiden tuotantopaikkoihin, joissa hakemuskäynnin verrataan havaittuihin olosuhteisiin.

Tarkastuskäynnillä tarkistetaan, että tuotanto ja tuotantolaitokset vastaavat hakemuksessa kuvattuja.

3.2 Valvonta

Kansallinen ympäristömerkintäorganisaatio voi tehdä jälkitarkastuksia Joutsenmerkityn tuotteen valmistajien tai näiden alihankkijoiden luona. Tällainen tarkastus voidaan toteuttaa eri tavoin. Ympäristömerkintäorganisaatio voi esimerkiksi tehdä tarkastuskäyntejä siten, että jatkuvasti varmistetaan tuotannon täyttävän tässä asiakirjassa kuvatut ehdot. Luvanhaltija vastaa tällaisen tarkastuksen kustannuksista, jos käy ilmi, että tuotanto ei vastaa Joutsenmerkin käyttöluvan perustana olevia tietoja.

4 Testilaitos

Testilaitoksen tai analyysilaboratorion tulee olla puolueeton ja pätevä.

Sen tulee täyttää standardin DS/EN ISO/IEC 170252 yleiset vaatimukset, tai sillä pitää olla virallinen GLP-hyväksyntä. Hakija vastaa analyysi- ja dokumentointikustannuksista.

DS/EN ISO/IEC 17025 oli aikaisemmin nimeltään EN 45000.

Valmistajan testi- tai analyysilaboratorio voidaan hyväksyä analyysien ja testien tekopaikaksi, jos viranomaiset voivat valvoa analyysijä. Valmistajan testi- tai analyysilaboratorio voidaan hyväksyä myös, jos sillä on laadunhallintajärjestelmä ja ISO 9001- tai ISO 9002 -sertifiointi.

Rekisteröinti

Käyttöluvan rekisteröinti toisessa Pohjoismaassa edellyttää seuraavaa dokumentaatiota:

- rekisteröinnin hakulomake
- kopio käyttöluvasta
- rekisteröintinumero, joka osoittaa osallistumisen tuotteiden ja pakkausten kansalliseen kierrätysjärjestelmään, tai muu dokumentaatio, joka osoittaa kierrätysjärjestelmiä koskevan ehdon (K15) täyttymisen.

Ympäristömerkin ulkoasu

Lisätietoja ympäristömerkin ulkoasusta on asiakirjassa "Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt". Joutsenmerkki ja lupanumero (muotoa 000-000) sekä lisäteksti "Tekstiili- ja nahkatuote" ilmaistaan seuraavasti:

Tekstiili- ja nahkatuote

Lupanumero ja lisäteksti "Tekstiili- ja nahkatuote" voidaan merkitä myös logon alareunaan tai muuhun paikkaan logon yhteyteen. Logon yläosan teksti vaihtelee maan mukaan (katso oikeat kieliversiot julkaisusta "Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt"). Sääntöasiakirjassa esitetään myös, minkävärinen ja -kokoinen logon tulee olla.

Lisäteksti "Tekstiili- ja nahkatuote" vaihtelee maan mukaan, ja sen tulee olla jokin seuraavista:

Suomi:	Tekstiili- ja nahkatuote
Tanska:	Tekstil, Skind og Læder
Norja:	Tekstil, Skinn og Lær
Ruotsi:	Textilier, skinn & läder
Islanti:	Textíll, skinn, leður
Englanti:	Textile, Skin and Leather

Muiden kielten käytöstä on sovittava kirjallisesti Pohjoismaisen ympäristömerkinnän kanssa.

On sallittua käyttää lisätekstiä, jossa lukee vain "Tekstiili" tai "Nahka" tai jossa lukee esimerkiksi "Tekstiilit ja nahka".

Joutsenmerkkiä voi käyttää Joutsenmerkityissä tuotteissa ja painetussa markkinointimateriaalissa. Jälkimmäisessä tapauksessa materiaalista on selvästi käytävä ilmi, millä tuotteilla on Joutsenmerkki.

Käyttöoikeuden voimassaoloaika

Pohjoismainen ympäristömerkintä vahvisti kriteerit tekstiileille ja nahkatuotteille 18. maaliskuuta 2004 ja ne ovat voimassa 31. toukokuuta 2007 saakka. Versio on 3.0.

Sihteeristön kokouksessa 3. toukokuuta 2006 päätettiin pidentää kriteerin voimassaoloaika 30. kesäkuuta 2008 saakka. Uusi versio on 3.1.

Pohjoismainen ympäristömerkintälautakunta hyväksyi muutoksen kohtaan K2. Kriteeriä pidennettiin samanaikaisesti. Uusi versio on 3.2 ja se on voimassa 30. lokakuuta 2009 saakka.

Sihteeristön kokouksessa 17. syyskuuta 2008 päätettiin pidentää kriteerin voimassaoloaika 30. kesäkuuta 2011 saakka. Uusi versio on 3.3.

Pohjoismainen ympäristömerkintälautakunta hyväksyi muutoksen kohtaan K2. Uusi versio on 3.4.

Kokouksessa 20.6.2010 päätettiin pidentää kriteerin voimassaoloaika 1,5 vuodella 31.12.2012 saakka. Uusi versio on 3.5.

Sihteeristön kokouksessa 15. 11.2011 päätettiin pidentää kriteerin voimassaoloaika 31.12.2013 saakka. Uusi versio on 3.6.

Joutsenmerkin käyttöoikeus on voimassa niin kauan kuin tuote täyttää vaatimukset tai kunnes kriteerin voimassaolo päättyy. Pohjoismainen ympäristömerkintä voi kriteereiden voimassaoloaikana tehdä korjauksia sekä tarkennuksia ja/tai pidentää voimassaoloaika. Myönnettyjen lupien voimassaoloaika jatketaan automaattisesti ja siitä ilmoitetaan luvanhaltijoille.

Vähintään 1 vuosi ennen edellisten kriteereiden voimassaoloajan päättymistä Pohjoismainen ympäristömerkintä julkaisee uudet kriteerit. Näin luvanhaltijalle tarjotaan mahdollisuus uudistaa lupansa.

Tulevat vaatimukset

Tulevissa kriteereissä pohjoismainen ympäristömerkintäorganisaatio arvioi mahdollisuuksia täydelliseen yhdenmukaistamiseen EU:n ympäristömerkinnän kanssa.

Mahdollisuudet määräytyvät sen mukaan, millaiset ovat tekstiilien EU-ympäristömerkin kriteerit kyseisenä ajankohtana.

Ympäristömerkintää kehitetään jatkuvasti ja on mahdollista, että saattaa tulla myös muita ehdotuksia vaatimuksiksi.

Liite 1 Joutsenmerkittyjen tekstiilien ja nahkatuotteiden markkinointi

Olemme tutustuneet Pohjoismaisen ympäristömerkin käyttöä koskeviin sääntöihin, jotka on esitetty ”Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt” –asiakirjassa. Vakuutamme, että mainittuja sääntöjä noudatetaan markkinoinnissa.

Vakuutamme, että olemme tutustuneet tekstiileitä ja nahkatuotteita koskeviin Joutsenmerkin kriteereihin.

Vakuutamme, että tekstiileitä ja nahkatuotteita markkinoiville työntekijöillemme tiedotetaan ko. tuoteryhmän kriteereistä ja tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevista säännöistä.

Paikka ja aika

Yritys

Yhteyshenkilö

Puhelin

Nimenselvennys

Sähköposti

Markkinoinnin vastuhenkilö

Puhelin

Nimenselvennys

Sähköposti

Henkilöstövaihdon yhteydessä pitää ympäristömerkinnälle toimittaa uusi ajan tasalla oleva vakuutus.

Liite 2 – EU:n ympäristömerkinnän (EU-Kukan) tekstiilien kriteerit

Toisin sanoen:

Komission päätös 2002/371/EY (15.5.2002) ekologisten ehtojen määrittämisestä yhteisön ympäristömerkinnän myöntämiselle tekstiileille sekä päätöksen 1999/178/EY muuttamisesta.

Kyseinen asiakirja on tässä liitteessä.

II

(EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen ei ole pakollista)

PÄÄTÖKSET

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 9 päivänä heinäkuuta 2009,

ekologisista arviointiperusteista yhteisön ympäristömerkin myöntämiseksi tekstiilituotteille

(tiedoksiannettu numerolla K(2009) 4595)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2009/567/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon tarkistetusta yhteisön ympäristömerkin myöntämisenjärjestelmästä 17 päivänä heinäkuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1980/2000 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan,

on kuullut Euroopan unionin ympäristömerkintälautakuntaa,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Asetuksen (EY) N:o 1980/2000 mukaan ympäristömerkki voidaan myöntää tuotteelle, jolla on ominaisuuksia, joiden ansiosta se voi vaikuttaa merkittävästi keskeisten ympäristönäkökohtien parantamiseen.

(2) Asetuksessa (EY) N:o 1980/2000 säädetään, että erityiset ympäristömerkin myöntämisperusteet, jotka perustuvat Euroopan unionin ympäristömerkintälautakunnan laatimaan myöntämisperusteita koskevaan ehdotukseen, vahvistetaan tuoteryhmittäin.

(3) Lisäksi siinä säädetään, että ympäristömerkin myöntämisperusteet ja niihin liittyvät arviointi- ja todentamisvaatimukset tarkistetaan hyvissä ajoin ennen kyseessä olevalle tuoteryhmälle vahvistettujen myöntämisperusteiden voimassaoloajan päättymistä.

(4) Ekologiset arviointiperusteet ja niihin liittyvät arviointi- ja todentamisvaatimukset, joista säädetään tarkistetuista ekologisista arviointiperusteista yhteisön ympäristömerkin myöntämiseksi tekstiilituotteille 17 päivänä helmikuuta 1999 tehdyssä komission päätöksessä 1999/178/EY ⁽²⁾, sellaisena kuin se on muutettuna 15 päivänä toukokuuta annetulla päätöksellä 2002/371/EY ⁽³⁾, on tarkistettu ajoissa asetuksen (EY) N:o 1980/2000 mukaisesti. Mainitut ekologiset arviointiperusteet ja niihin liittyvät arviointi- ja todentamisvaatimukset ovat voimassa 31 päivään joulukuuta 2009.

(5) Tämän tarkistuksen vuoksi ja tieteellisen sekä markkinoiden kehityksen huomioon ottamiseksi on aiheellista muuttaa tuoteryhmän määritelmää ja vahvistaa uudet ekologiset arviointiperusteet.

(6) Ekologisten arviointiperusteiden sekä niihin liittyvien arviointi- ja todentamisvaatimusten olisi oltava voimassa neljä vuotta tämän päätöksen tekemisestä.

(7) Sen vuoksi päätös 1999/178/EY olisi korvattava.

(8) Tuottajille, joiden tuotteille on myönnetty tekstiilituotteita koskeva ympäristömerkki päätöksen 1999/178/EY arviointiperusteiden mukaisesti, olisi myönnettävä siirtymäkausi, jotta niillä olisi riittävästi aikaa mukauttaa tuotteensa tarkistettujen arviointiperusteiden ja vaatimusten mukaisiksi. Tuottajien olisi sallittava toimittaa hakemuksia, jotka on laadittu päätöksessä 1999/178/EY tai tässä päätöksessä vahvistettujen arviointiperusteiden nojalla, päätöksen 1999/178/EY voimassaolon päättymiseen saakka.

⁽¹⁾ EYVL L 237, 21.9.2000, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 57, 5.3.1999, s. 21.

⁽³⁾ EYVL L 133, 18.5.2002, s. 29.

- (9) Tässä päätöksessä säädetyt toimenpiteet ovat asetuksen (EY) N:o 1980/2000 17 artiklalla perustetun komitean lausunnon mukaiset,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tuoteryhmään ”tekstiilituotteet” kuuluvat:

- a) Tekstiilivaatteet ja -asusteet: vaatteet ja asusteet (kuten nenäliinat, huivit, laukut, ostoskassit, reput ja vyöt), joissa on vähintään 90 painoprosenttia tekstiilikuituja;
- b) Sisustustekstiilit: sisäkäyttöön tarkoitetut tekstiilituotteet, joissa on vähintään 90 painoprosenttia tekstiilikuituja. Tähän sisältyvät matot, lukuun ottamatta kokolattiamattoja ja seinäpäällysteitä;
- c) Kuidut, langat ja kankaat (myös kestävätkä kuitukankaat), jotka on tarkoitettu käytettäväksi tekstiilivaatteissa ja -asusteissa tai sisustustekstiileissä.

Tähän tuoteryhmään eivät kuulu biosidituotteilla käsitellyt tekstiilit, paitsi jos nämä biosidituotteet on lueteltu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/8/EY (1) liitteessä IA, jos aine antaa tekstiileille ihmisten terveyden suojeluun tarkoitettuja lisäominaisuuksia (kuten tekstiiliverkkoihin ja vaatteisiin lisätyt aineet, moskiittojen, kirppujen, punkkien ja allergeenien karkottamiseksi) ja jos kyseessä olevan aktiivisen aineen käyttöä on sallittu direktiivin 98/8/EY liitteen V mukaisesti.

”Tekstiilivaatteet ja -asusteet” ja ”sisustustekstiilit”: tekstiilikuitujen prosenttiosuutta laskettaessa ei tarvitse ottaa huomioon untuvaa, höyheniä, kalvoja ja pinnoitteita.

2 artikla

Jotta tekstiilituotteelle voidaan myöntää asetuksen (EY) N:o 1980/2000 mukainen yhteisön ympäristömerkki, sen on kuuluttava tuoteryhmään ”tekstiilituotteet” ja täytettävä tämän päätöksen liitteessä esitetyt arviointiperusteet.

3 artikla

Tuoteryhmään ”tekstiilituotteet” sovellettavat ekologiset arviointiperusteet sekä niihin liittyvät arviointi- ja todentamisvaatimukset ovat voimassa neljä vuotta tämän päätöksen tekemisestä.

4 artikla

Hallinnollisia tarkoituksia varten tuoteryhmälle ”tekstiilituotteet” annetaan tunnusnumero ”016”.

5 artikla

Kumotaan päätös 1999/178/EY.

6 artikla

1. Tuoteryhmään ”tekstiilituotteet” kuuluvia tuotteita koskevat ympäristömerkkihakemukset, jotka on toimitettu ennen tämän päätöksen tekemispäivää, arvioidaan päätöksessä 1999/178/EY vahvistettujen ehtojen mukaisesti.

2. Tuoteryhmään ”tekstiilituotteet” kuuluvia tuotteita koskevat ympäristömerkkihakemukset, jotka on toimitettu tämän päätöksen tekemispäivän jälkeen mutta viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2009, voivat perustua joko päätöksessä 1999/178/EY tai tässä päätöksessä vahvistettuihin arviointiperusteisiin.

Hakemuksia arvioidaan niiden arviointiperusteiden mukaisesti, joihin ne perustuvat.

3. Jos ympäristömerkki on myönnetty sellaisen hakemuksen perusteella, joka on arvioitu päätöksessä 1999/178/EY vahvistettujen arviointiperusteiden mukaisesti, ympäristömerkkiä saa käyttää 12 kuukauden ajan tämän päätöksen tekemispäivästä.

7 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 9 päivänä heinäkuuta 2009.

Komission puolesta

Stavros DIMAS

Komission jäsen

(1) EYVL L 123, 4.4.1998, s. 1.

LIITE

YLEISET PERIAATTEET

Arviointiperusteiden tavoitteet

Arviointiperusteilla pyritään erityisesti edistämään vesien pilaantumisen rajoittamista tekstiilien tuotantoketjun tärkeimmissä prosesseissa, mukaan luettuina kuitujen valmistus, kehruu, kudonta, neulonta, valkaisu, värjäys ja viimeistely.

Vaatimukset on asetettu tasolle, joka suosii ympäristömerkin myöntämistä tekstiilituotteille, joiden ympäristövaikutukset ovat tavanomaista vähäisemmät.

Arviointi- ja todentamisvaatimukset

Erityiset arviointi- ja todentamisvaatimukset on esitetty kunkin arviointiperusteen yhteydessä.

Kun hakijan edellytetään esittävän vakuutuksia, asiakirjoja, analyyskejä, testausselesteita tai muita todisteita arviointiperusteiden noudattamisesta, nämä voivat olla peräisin hakijalta ja/tai tämän tavarantoimittajilta ja/tai näiden tavarantoimittajilta jne. aina tarpeen mukaan.

Tarvittaessa voidaan käyttää muita kuin kullekin vaatimukselle ilmoitettuja testimenetelmiä, jos hakemusten arvioinnista vastaava toimivaltainen elin hyväksyy niiden vastaavuuden.

Toiminnallinen yksikkö, johon tuotannon sisään- ja ulostulovirrat on suhteutettava, on 1 kg tekstiilituotetta vakioolosuhteissa (65 % RH + 4 % ja 20 °C + 2 °C; nämä perusolosuhteet on määritelty standardissa ISO 130 Tekstiilit – standardiolosuhteet ilmastoinnille ja testaukselle).

Toimivaltaiset elimet voivat tarvittaessa pyytää esittämään todentamista tukevia asiakirjoja ja toteuttaa riippumattomia tarkastuksia.

Hakemusten arvioinnissa ja arviointiperusteiden noudattamisen tarkastuksessa toimivaltaisten elinten suositellaan ottavan huomioon tunnustettujen ympäristöhallintojärjestelmien kuten EU:n ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmä EMASin tai ISO 14001 -standardin noudattamisen (*Huomautus:* näiden hallintajärjestelmien käyttö ei kuitenkaan ole pakollista).

EKOLOGISET ARVIOINTIPERUSTEET

Arviointiperusteet jakautuvat kolmeen pääluokkaan, jotka koskevat tekstiilikuituja, prosesseja ja kemikaaleja sekä käyttökelpoisuutta.

TEKSTIILIKUITUJA KOSKEVAT ARVIOINTIPERUSTEET

Tässä jaksossa vahvistetaan kuitukohtaiset arviointiperusteet akryylille, puuvillalle ja muille luonnonsiemenkuiduille, elastaanille, pellavalle ja muille runkokuiduille, raakavillalle ja muille eläinkuiduille, selluloosamuuntokuiduille, polyamidille, polyesterille ja polypropeenille.

Myös muut kuidut, joille ei ole vahvistettu kuitukohtaisia arviointiperusteita, ovat sallittuja, lukuun ottamatta mineraalikuituja, lasikuituja, metallikuituja, hiilikuituja ja muita epäorgaanisia kuituja.

Tässä jaksossa tietyille kuitutyypeille vahvistettuja arviointiperusteita ei tarvitse täyttää, jos kyseistä kuitua on tuotteessa alle 5 prosenttia kaikkien siinä olevien tekstiilikuitujen kokonaispainosta. Samoin arviointiperusteita ei tarvitse täyttää, jos kuidut on saatu kierrättämällä. Tässä yhteydessä kierrätetyillä kuiduilla tarkoitetaan kuituja, jotka ovat peräisin tekstiili- ja vaatevalmistajien leikkuujätteestä tai kuluttajien tuottamasta jätteestä (tekstiilijätteestä tai muusta jätteestä). Joka tapauksessa vähintään 85 painoprosentin kaikista tuotteesta olevista kuiduista on oltava joko vastaavien kuitukohtaisten perusteiden mukaisia, jos sellaiset on vahvistettu, tai ne on oltava saatu kierrättämällä.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on toimitettava yksityiskohtaiset tiedot tekstiilituotteen koostumuksesta.

1. Akryyli

- 1.1 Kuitujentuotantolaitokselta lähtevissä raakakuiduissa olevien akrylinitriilijäämien pitoisuuden on oltava alle 1,5 mg/kg.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on esitettävä testausseleste ja testauksessa on käytettävä seuraavaa menetelmää: uuttaminen kiehuvaan veteen ja pitoisuuden määrittäminen kapillaarisella kaasunestekromatografialla.

- 1.2 Akryliniitrilin ilmaan joutuvien päästöjen (polymeroinnista kehruvalmiiseen nesteeseen saakka) on vuotuisena keskiarvona ilmaistuna oltava alle 1 gramma tuotettua kuitukiloa kohden.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on toimitettava yksityiskohtaiset asiakirjat ja/tai testausselostet, joista käy ilmi tämän arviointiperusteen noudattaminen, sekä vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta.

2. Puuvilla ja muut siemenkuidut (mukaan luettuna kapokki)

Puuvillakuidut ja muut siemenkuidut (jäljempänä 'puuvilla') saavat sisältää (mikäli testimenetelmän herkkyys on riittävä) enintään 0,05 ppm kutakin seuraavista aineista: aldrini, kaptafoli, klordaani, DDT, dieldriini, endriini, heptakloori, heksaklooribentseeni, heksakloorisykloheksaani (kaikki isomeerit), 2,4,5-T, klordimeformi, klorbentsilaatti, dinosebi ja sen suolat, monokrotofossi, pentakloorifenoli, toksafeeni, metamidofossi, metyyliparationi, parationi ja fosfamidoni. Testi on tehtävä raakapuuvillalle ennen märkäkäsittelyä kunkin puuvillaerän osalta tai kaksi kertaa vuodessa, jos käytetään yli kaksi erää puuvillaa.

Tätä vaatimusta ei sovelleta, jos yli 50 prosenttia puuvillasisällöstä on luonnonmukaisesti kasvatettua tai siirtymävaiheen tuotannosta saatua puuvillaa, eli jokin riippumaton laitos on todistanut, että puuvilla on tuotettu asetuksessa (EY) N:o 843/2007⁽¹⁾ säädettyjen tuotanto- ja tarkastusvaatimusten mukaisesti.

Tätä vaatimusta ei sovelleta, jos voidaan esittää asiakirjoja, joista käy ilmi niiden viljelijöiden henkilöllisyys, jotka ovat tuottaneet vähintään 75 prosenttia lopullisessa tuotteessa käytetystä puuvillasta. Asiakirjoihin on sisällytettävä kyseisten viljelijöiden antama vakuutus, jonka mukaan edellä lueteltuja aineita ei ole käytetty pelloilla tai puuvillan käsittelylaitoksissa kyseessä olevan puuvillan tuotannon aikana eikä niitä ole lisätty itse puuvillaan.

Jos vähintään 95 prosenttia yhden tuotteen puuvillasta on tuotettu luonnonmukaisesti eli jokin riippumaton laitos on todistanut, että puuvilla on tuotettu asetuksessa (EY) N:o 834/2007 säädettyjen tuotanto- ja tarkastusvaatimusten mukaisesti, hakija voi lisätä ympäristömerkin viereen maininnan "luonnonmukaisesti tuotettua puuvillaa". Jos 70–95 prosenttia yhden tuotteen puuvillasta on tuotettu luonnonmukaisesti, hakija voi lisätä maininnan "valmistuksessa käytettyä puuvillasta xy % on tuotettu luonnonmukaisesti".

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on toimitettava joko luonnonmukaista tuotantoa koskeva todistus, asiakirjoja siitä, etteivät viljelijät ole käyttäneet kyseessä olevia aineita, tai testausseoste, jolloin testauksessa on käytettävä seuraavia menetelmiä: soveltuvuuden mukaan US EPA 8081 A (orgaanisiin klooriyhdisteisiin perustuvilla torjunta-aineilla ultraääni- tai Soxleth-uutto ja poolittomat liuottimet [iso-oktaani tai heksaani]), 8151 A (klooratut rikkakasvien torjunta-aineet metanolia käyttäen), 8141 A (orgaaniset fosforyyhdisteet) tai 8270 C (puolihihtuvat orgaaniset yhdisteet).

Vuosittain käytettävästä puuvillasta on vähintään kolme prosenttia oltava tuotettu luonnonmukaisesti eli jokin riippumaton laitos on todistanut, että puuvilla on tuotettu asetuksessa (EY) N:o 834/2007 säädettyjen tuotanto- ja tarkastusvaatimusten mukaisesti.

Hakijan on toimitettava

— riippumattoman sertifiointilaitoksen tiedot,

— vakuutus, jos käy ilmi, mikä osuus ympäristömerkin saaneen tekstiilin tuotannossa käytetystä puuvillasta on tuotettu luonnonmukaisesti.

Toimivaltainen elin voi pyytää lisätietoja, joiden avulla se voi arvioida, onko standardi- ja sertifiointijärjestelmän vaatimuksia noudatettu.

3. Elastaani

- 3.1 Orgaanisia tinayhdisteitä ei saa käyttää.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava vakuutus siitä, ettei näitä aineita ole käytetty.

- 3.2 Polymeroinnin ja kuidun tuotannon aikana ilmaan joutuvien aromaattisten diisoyaniittien päästöjen, mukaan lukien hajapäästöt, jotka on mitattu sen prosessin aikana, josta ne aiheutuvat, on vuotuisena keskiarvona ilmaistuna oltava alle 5 milligramma tuotettua kuitukiloa kohden.

⁽¹⁾ EUVL L 189, 20.7.2007, s. 1.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on toimitettava yksityiskohtaiset asiakirjat ja/tai testausselostet, joista käy ilmi tämän arviointiperusteen noudattaminen, sekä vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta.

4. Pellava ja muut runkokuidut (mukaan luettuina hamppu, juutti ja rami)

Pellavaa ja muita runkokuituja saa valmistaa vesiliuotuksella ainoastaan, jos liuotuksesta syntyvät jätevedet käsitellään siten, että kemiallista hapenkulutusta (COD) tai orgaanisen hiilen kokonaismäärää (TOC) vähennetään hamppukuitujen osalta vähintään 75 prosentilla ja pellavan ja muiden runkokuitujen osalta vähintään 95 prosentilla.

Arviointi ja todentaminen: Jos käytetään vesiliuotusta, hakijan on esitettävä testausseoste ja testauksessa on käytettävä seuraavaa menetelmää: ISO 6060 (COD).

5. Raakavilla ja muut eläinkuidut (mukaan luettuina lampaan-, kamelin-, alpakan- ja vuohenvilla)

5.1 Seuraavien aineiden yhteenlaskettu pitoisuus saa olla enintään 0,5 ppm: γ -heksakloorisykloheksaani (lindaani), α -heksakloorisykloheksaani, β -heksakloorisykloheksaani, δ -heksakloorisykloheksaani, aldrini, dieldriini, endriini sekä p,p'-DDT ja p,p'-DDD.

5.2 Seuraavien aineiden yhteenlaskettu pitoisuus saa olla enintään 2 ppm: diatsinoni, propetamfossi, klorfenvinifossi, diklorfentioni, klorpyrifossi, fenklorfossi, etioni, "pirimifossi-metyyli".

5.3 Seuraavien aineiden yhteenlaskettu pitoisuus saa olla enintään 0,5 ppm: sypermetriini, deltametriini, fenvaleraatti, syhalotriini ja flumetriini.

5.4 Seuraavien aineiden yhteenlaskettu pitoisuus saa olla enintään 2 ppm: diflubentsuroni ja triflumuroni, disyklaniili.

Testi on tehtävä raakavillalle ennen märkäkäsittelyä kunkin villaerän osalta tai kaksi kertaa vuodessa, jos käytetään yli kaksi erää villaa.

Näitä vaatimuksia (siten kuin ne on kuvattu edellä 5.1, 5.2, 5.3 ja 5.4 kohdassa ja sovellettuna kukin erikseen) ei sovelleta, jos voidaan esittää asiakirjoja, joista käy ilmi niiden kasvattajien henkilöllisyys, jotka ovat tuottaneet vähintään 75 prosenttia kyseisistä villa- tai eläinkuiduista. Asiakirjoihin on sisällyttävä kyseisten kasvattajien antama vakuutus, jonka mukaan edellä lueteltuja aineita ei ole käytetty pelloilla tai eläinten käsittelyyn.

Arviointi ja todentaminen 5.1,5.2,5.3 ja 5.4 kohdan osalta: Hakijan on toimitettava joko edellä mainitut asiakirjat tai testausseoste, jolloin testauksessa on käytettävä seuraavaa menetelmää: IWTO Draft Test Method 59.

5.5 Viemäriverkkoon päästetyn pesujäteveden kemiallinen hapenkulutus saa olla enintään 60 grammaa raakavillakiloa kohden. Jätevedet on käsiteltävä laitoksen ulkopuolella siten, että kemiallinen hapenkulutus laskee vuotuisena keskiarvona ilmaistuna vielä vähintään 75 prosenttia.

Laitoksen omassa käsittelylaitoksessa käsiteltyjen ja pintavesiin päästettyjen pesujätevesien osalta kemiallinen hapenkulutus saa olla enintään 45 grammaa raakavillakiloa kohden. Pintavesiin päästettävien jätevesien pH:n on oltava 6–9 (paitsi jos vastaanottavan vesistön pH on näiden arvojen ulkopuolella) ja lämpötilan alle 40 °C (paitsi jos vastaanottavan vesistön lämpötila on tätä korkeampi). Villan pesulaitosten on kuvattava yksityiskohtaisesti pesujätevesien käsittely ja seurattava jatkuvasti kemiallista hapenkulutusta.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on esitettävä tähän arviointiperusteeseen liittyvät asiankuuluvat tiedot ja testausseoste, ja testauksessa on käytettävä seuraavaa menetelmää: ISO 6060.

6. Selluloosamuuntokuidut (mukaan luettuina viskoosi, lyosell, asetaatti, kupro ja triasetaatti)

6.1 Kuiduissa olevien adsorboituvien orgaanisten hiilivetyjen (AOX) pitoisuus saa olla enintään 250 ppm.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on esitettävä testausseoste ja testauksessa on käytettävä seuraavaa menetelmää: ISO 11480:1997 (hallittu polttaminen ja mikrokulometria).

6.2 Viskoosikuitujen osalta kuidun tuotantoprosessien aikana ilmaan pääsevien rikkijyhdisteiden rikkipitoisuus saa olla vuotuisena keskiarvona ilmaistuna enintään 120 grammaa tuotettua filamenttikuitukiloa kohden ja 30 grammaa tuotettua tapulikuitukiloa kohden. Jos laitoksessa tuotetaan molempia kuitutyyppisiä, kokonaispäästöt eivät saa ylittää vastaavaa painotettua keskiarvoa.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on toimitettava yksityiskohtaiset asiakirjat ja/tai testausseosteet, joista käy ilmi tämän arviointiperusteen noudattaminen, sekä vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta.

- 6.3 Viskoosikuitujen osalta tuotantolaitoksesta veteen joutuvat sinkkipäästöt saavat olla vuotuisena keskiarvona ilmaistuna enintään 0,3 g/kg.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on toimitettava yksityiskohtaiset asiakirjat ja/tai testausseosteet, joista käy ilmi tämän arviointiperusteen noudattaminen, sekä vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta.

- 6.4 Kuprokuitujen osalta tuotantolaitoksesta laskettavan jäteveden kuparipitoisuus saa olla vuotuisena keskiarvona ilmaistuna enintään 0,1 ppm.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on toimitettava yksityiskohtaiset asiakirjat ja/tai testausseosteet, joista käy ilmi tämän arviointiperusteen noudattaminen, sekä vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta.

7. Polyamidi

Monomeerituotannon aikana ilmaan pääsevät typpidioksidipäästöt saavat olla vuotuisena keskiarvona ilmaistuna enintään 10 grammaa tuotettua polyamidi 6 -kuitukiloa kohden ja 50 grammaa tuotettua polyamidi 6.6 -kuitukiloa kohden.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on toimitettava yksityiskohtaiset asiakirjat ja/tai testausseosteet, joista käy ilmi tämän arviointiperusteen noudattaminen, sekä vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta.

8. Polyesteri

- 8.1 Polyesterikuitujen antimoniipitoisuus saa olla enintään 260 ppm. Jos antimonia ei ole käytetty, hakija voi lisätä ympäristömerkin viereen maininnan ”ei sisällä antimonia” (tai vastaavan tekstin).

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on joko annettava vakuutus siitä, ettei antimonia ole käytetty, tai toimitettava testausseoste, jolloin testauksessa on käytettävä seuraavaa menetelmää: suora määrittäminen atomiabsorptiospektrometrillä. Testi on tehtävä raakakuidulle ennen märkäprosessointia.

- 8.2 Polyesterin polymeroinnin ja kuidun tuotannon aikana ilmaan joutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen, mukaan lukien hajapäästöt, jotka on mitattu sen prosessin aikana, josta ne aiheutuvat, on vuotuisena keskiarvona ilmaistuna oltava alle 1,2 milligramma tuotettua polyesterihartsikiloa kohden. (Haihtuvilla orgaanisilla yhdisteillä tarkoitetaan kaikkia orgaanisia yhdisteitä, joiden höyrönpaine lämpötilassa 293,15 K on vähintään 0,01 kPa tai joilla on vastaava haihtuvuus tietyissä käyttöolosuhteissa).

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on toimitettava yksityiskohtaiset asiakirjat ja/tai testausseosteet, joista käy ilmi tämän arviointiperusteen noudattaminen, sekä vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta.

9. Polypropeeni

Lyijypohjaisia pigmenttejä ei saa käyttää.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava vakuutus siitä, ettei näitä aineita ole käytetty.

PROSESSEJA JA KEMIKAALEJA KOSKEVAT ARVIINTIPERUSTEET

Tässä jaksossa vahvistettuja arviointiperusteita sovelletaan tarvittaessa tuotteen kaikkiin tuotantovaiheisiin ja myös kuitujen tuotantoon. Samalla kuitenkin hyväksytään se, että kierrätyskuidut saattavat sisältää joitain värejä tai muita aineita, joiden käyttö on kielletty näissä perusteissa, mutta ainoastaan sillä edellytyksellä, että kyseisten aineiden käyttö on tapahtunut kuitujen edellisen elinkaaren aikana.

10. Kuitujen ja lankojen aviointi- ja viimeistelyaineet

- 10.1 Liisteri: Vähintään 95 prosentin (kuivapainosta) lankoihin käytettyjen liistereiden aineosista on oltava riittäväällä tavalla biohajoavia, tai muussa tapauksessa ne on kierrätettävä.

Aineiden yhteenlaskettu pitoisuus on otettava huomioon.

Arviointi ja todentaminen: Tässä yhteydessä ainetta pidetään riittävällä tavalla biohajoavana, jos

- se hajoaa 28 päivän sisällä vähintään 70-prosenttisesti, kun sitä testataan jollain seuraavista menetelmistä: OECD 301 A, OECD 301 E, ISO 7827, OECD 302 A, ISO 9887, OECD 302 B tai ISO 9888, tai
- se hajoaa 28 päivän sisällä vähintään 60-prosenttisesti, kun sitä testataan jollain seuraavista menetelmistä: OECD 301 B, ISO 9439, OECD 301 C, OECD 302 C, OECD 301 D, ISO 10707, OECD 301 F, ISO 9408, ISO 10708 tai ISO 14593, tai
- se hajoaa 28 päivän sisällä vähintään 80-prosenttisesti, kun sitä testataan jollain seuraavista menetelmistä: OECD 303 tai ISO 11733, tai
- niiden aineiden osalta, joihin edellä mainittuja testimenetelmiä ei voida soveltaa, voidaan esittää näyttöä siitä, että aine on vastaavalla tavalla biohajoava.

Hakijan on toimitettava asianmukaiset asiakirjat, käyttöturvallisuustiedotteet, testausselostet ja/tai vakuutukset, joissa ilmoitetaan edellä tarkoitetut testimenetelmät ja tulokset ja joista käy ilmi tämän arviointiperusteen noudattaminen kaikkien käytettyjen liistereiden osalta.

10.2 Ensimmäisessä kehuussa käytetyt kehuuliuksen lisäaineet, kehuun apuaineet ja käsittelyaineet (mukaan luettuina karstausöljyt, viimeistelyaineet ja voiteluaineet): Vähintään 90 prosenttia (kuivapainosta) aineosista on oltava riittävällä tavalla biohajoavia tai poistettavissa jätevesien käsittelylaitoksissa.

Tätä vaatimusta ei sovelleta toisen kehuuvaiheen käsittelyaineisiin (kehuuöljyt, vakiointiaineet), kartiopuolusöljyihin, luomaus- ja kertausöljyihin, vahoihin, neulontaöljyihin, silikoniöljyihin ja epäorgaanisiin aineisiin. Aineiden yhteenlaskettu pitoisuus on otettava huomioon.

Arviointi ja todentaminen: Tässä yhteydessä ainetta pidetään riittävällä tavalla biohajoavana tai poistettavana jätevesien käsittelylaitoksissa, jos

- se hajoaa 28 päivän sisällä vähintään 70-prosenttisesti, kun sitä testataan jollain seuraavista menetelmistä: OECD 301 A, OECD 301 E, ISO 7827, OECD 302 A, ISO 9887, OECD 302 B tai ISO 9888, tai
- se hajoaa 28 päivän sisällä vähintään 60-prosenttisesti, kun sitä testataan jollain seuraavista menetelmistä: OECD 301 B, ISO 9439, OECD 301 C, OECD 302 C, OECD 301 D, ISO 10707, OECD 301 F, ISO 9408, ISO 10708 tai ISO 14593, tai
- se hajoaa 28 päivän sisällä vähintään 80-prosenttisesti, kun sitä testataan jollain seuraavista menetelmistä: OECD 303 tai ISO 11733, tai
- niiden aineiden osalta, joihin edellä mainittuja testimenetelmiä ei voida soveltaa, voidaan esittää näyttöä siitä, että aine on vastaavalla tavalla biohajoava tai poistettavissa.

Hakijan on toimitettava asianmukaiset asiakirjat, käyttöturvallisuustiedotteet, testausselostet ja/tai vakuutukset, joissa ilmoitetaan edellä tarkoitetut testimenetelmät ja tulokset ja joista käy ilmi tämän arviointiperusteen noudattaminen kaikkien tällaisten lisäaineiden tai käsittelyaineiden osalta.

10.3 Polysyklisen aromaattisten hiilivetyjen (PAH-yhdisteiden) pitoisuuden tuotteeseen sisältyvässä mineraaliöljyssä on oltava alle 3,0 painoprosenttia.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on toimitettava asianmukaiset asiakirjat, käyttöturvallisuustiedotteet, tuotetiedotteet tai vakuutukset, joissa joko ilmoitetaan polysyklisen aromaattisten hiilivetyjen pitoisuus mineraaliöljyjä sisältävissä tuotteissa tai vakuutetaan, ettei tällaisia tuotteita ole käytetty.

11. Biosidiset tai biostaattiset tuotteet

Kloorifenoleja (niiden suoloja ja estereitä), PCB:tä ja orgaanisia tinayhdisteitä ei saa käyttää tuotteiden ja puolivalmisteiden kuljetuksen tai varastoinnin aikana.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava vakuutus siitä, ettei näitä aineita tai yhdisteitä ole käytetty langassa, kankaassa eikä lopullisessa tuotteessa. Jos vakuutuksen paikkansapitävyys tarkastetaan, testauksessa on käytettävä seuraavaa menetelmää ja raja-arvoa: uutto tarpeen mukaan, muuntaminen etikkahappoanhydridillä, määrittäminen kapillaarisella kaasunestekromatografialla elektroninsieppausdetektoria käyttäen, raja-arvo 0,05 ppm.

12. Väriin tai väripigmentin poisto

Väriin tai väripigmentin poistossa ei saa käyttää raskasmetallisuoloja (rautaa lukuun ottamatta) tai formaldehydiä.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava vakuutus siitä, ettei näitä aineita ole käytetty.

13. Painotus

Langan tai kankaan painon lisäämiseen ei saa käyttää seriumyhdisteitä.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava vakuutus siitä, ettei näitä aineita ole käytetty.

14. Kaikki kemikaalit tai kemialliset valmisteet

Alkyylifenolietoksyylisäilytysainelaitteita (APEO), lineaarisia alkyylibentseenisulfonaatteja (LAS), bis(hydrogenoitua talialkyyli) dimetyyliammoniumkloridia (DTDMAC), distearyyldimetyyliammoniumkloridia (DSDMAC), di(kovetettu tali) dimetyyliammoniumkloridia (DHTDMAC), etyleenidiamiinitetraetikkahappoa (EDTA) ja dietyleenitriamiinipentaetikkahappoa (DPTA) ei saa käyttää eikä niitä saa esiintyä missään käytetyissä valmisteissa.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava vakuutus siitä, ettei näitä aineita ole käytetty.

15. Pesuaineet, kankaan pehmitteet ja kompleksinmuodostajat

Kaikissa märkäprosessointilaitoksissa yli 95 painoprosentin kankaan pehmitteistä, kompleksinmuodostajista ja pesuaineista on oltava riittävällä tavalla biohajoavia tai poistettavissa jätevesien käsittelylaitoksissa.

Tätä arviointiperustetta ei sovelleta kussakin märkäprosessointilaitoksessa käytettäviin pesuaineiden ja kankaan pehmitteiden pinta-aktiivisiin aineisiin, joiden on oltava täydellisesti aerobisesti biohajoavia.

Arviointi ja todentaminen: "riittävällä tavalla biohajoava tai poistettava" on määritelty edellä kuitujen ja lankojen avointi- ja viimeistelyaineita koskevassa arviointiperusteessa. Hakijan on toimitettava asianmukaiset asiakirjat, käyttöturvallisuustiedotteet, testausselostet ja/tai vakuutukset, joissa ilmoitetaan edellä tarkoitetut testimenetelmät ja tulokset ja joista käy ilmi tämän arviointiperusteen noudattaminen kaikkien käytettyjen pesuaineiden, kankaan pehmitteiden ja kompleksinmuodostajien osalta.

"Lopullinen aerobinen biohajoavuus" on tulkittava siten kuin siitä on säädetty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 648/2004⁽¹⁾ liitteessä III. Hakijan on toimitettava asianmukaiset asiakirjat, käyttöturvallisuustiedotteet, testausselostet ja/tai vakuutukset, joissa ilmoitetaan edellä tarkoitetut testimenetelmät ja tulokset ja joista käy ilmi tämän arviointiperusteen noudattaminen kaikkien käytettyjen pesuaineiden ja kankaan pehmitteiden pinta-aktiivisten aineiden osalta.

16. Valkaisuaineet: Klooria ei saa käyttää lankojen, kankaiden tai lopputuotteiden valkaisuun.

Tätä vaatimusta ei sovelleta selluloosamuuntokuitujen tuotantoon. Arviointi ja todentaminen: (ks. arviointiperuste 6.1).

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava vakuutus siitä, ettei kloorattuja valkaisuaineita ole käytetty.

17. Väriaineiden epäpuhtaudet: Väriaine kuidun värjäävydellä (liukeneva tai liukenematon)

Käytettyjen väriaineiden metalli-ioniepäpuhtaudet eivät saa ylittää seuraavia arvoja: Ag 100 ppm; As 50 ppm; Ba 100 ppm; Cd 20 ppm; Co 500 ppm; Cr 100 ppm; Cu 250 ppm; Fe 2 500 ppm; Hg 4 ppm; Mn 1 000 ppm; Ni 200 ppm; Pb 100 ppm; Se 20 ppm; Sb 50 ppm; Sn 250 ppm; Zn 1 500 ppm.

Nämä arvot koskevat ainoastaan epäpuhtauksia, joten niiden noudattamista arvioitaessa ei tarvitse ottaa huomioon metalleja, jotka ovat erottamaton osa värimolekyyliä (esim. metallikompleksivärit ja tietyt reaktiiviset värit).

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta.

18. Pigmenttien epäpuhtaudet: Liukenematon väriaine ilman kuidun värjäävyttä

Käytettyjen pigmenttien metalli-ioniepäpuhtaudet eivät saa ylittää seuraavia arvoja: As 50 ppm; Ba 100 ppm; Cd 50 ppm; Cr 100 ppm; Hg 25 ppm; Pb 100 ppm; Se 100 ppm; Sb 250 ppm; Zn 1 000 ppm.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta.

⁽¹⁾ EUVL L 104, 8.4.2004, s. 1.

19. Kromipeittavärjäys

Kromipeittavärjäystä ei sallita. Arviointi ja todentaminen:

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava vakuutus siitä, ettei näitä aineita ole käytetty.

20. Metallikompleksivärit

Jos käytetään kupari-, kromi- tai nikkelpohjaisia metallikompleksivärejä:

20.1 Selluloosavärjäyksessä, jossa metallikompleksivärit ovat osa värjäysainekaavaa, jätevesien käsittelyyn (laitoksessa tai sen ulkopuolella) saa päästää alle 20 prosenttia kustakin käytetystä metallikompleksiväristä (prosessiin syötetystä määrästä).

Kaikissa muissa värjäysprosesseissa, joissa metallikompleksivärit ovat osa värjäysainekaavaa, jätevesien käsittelyyn (laitoksessa tai sen ulkopuolella) saa päästää alle 7 prosenttia kustakin käytetystä metallikompleksiväristä (prosessiin syötetystä määrästä).

Hakijan on joko annettava vakuutus siitä, ettei näitä metallikompleksivärejä ole käytetty, tai toimitettava testausseosteet, jolloin testauksessa on käytettävä seuraavia menetelmiä: kuparille ja nikkeliä ISO 8288; kromille EN 1233.

20.2 Vesiin joutuvat päästöt eivät saa käsittelyn jälkeen ylittää seuraavia arvoja: Cu 75 mg/kg (kuitu, lanka tai kangas); Cr 50 mg/kg; Ni 75 mg/kg.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on joko annettava vakuutus siitä, ettei näitä metallikompleksivärejä ole käytetty, tai toimitettava testausseosteet, jolloin testauksessa on käytettävä seuraavia menetelmiä: kuparille ja nikkeliä ISO 8288; kromille EN 1233.

21. Atsovärit

Mitään sellaisia atsoväriaineita ei saa käyttää, jotka voivat hajota seuraaviksi aromaattisiksi amiineiksi:

4-aminobifenyylä	(92-67-1)
bentsidiini	(92-87-5)
4-kloro-o-toluidiini	(95-69-2)
2-naftyyliamiini	(91-59-8)
o-amino-atsotolueeni	(97-56-3)
5-nitro-o-toluidiini	(99-55-8)
4-kloorianiliini	(106-47-8)
4-metoksi-m-fenyleenidiamiini	(615-05-4)
4,4'-diaminodifenylimetaani	(101-77-9)
3,3'-diklooribentsidiini	(91-94-1)
3,3'-dimetoksibentsidiini	(119-90-4)
3,3'-dimetyylibentsidiini	(119-93-7)
4,4'-metyleenidi-o-toluidiini	(838-88-0)
p-kresidiini	(120-71-8)
4,4'-oksidianiliini	(101-80-4)

4,4'-tiodianiliini	(139-65-1)
o-toluidiini	(95-53-4)
4-metyyli-m-fenyleenidiamiini	(95-80-7)
2,4,5-trimetyylianiiliini	(137-17-7)
4-aminoatsobentseeni	(60-09-3)
o-anisidiini	(90-04-0)
2,4-ksyliidiini	(95-68-1)
2,6-ksyliidiini	(87-62-7)

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava vakuutus siitä, ettei tällaisia väriaineita ole käytetty. Jos vakuutuksen paikkansapitävyys tarkastetaan, on käytettävä standardia EN 14 362-1 ja 2. (Huomautus: 4-aminoatsobentseenin osalta voidaan saada vääriä positiivisia tuloksia, mistä syystä suositellaan tulosten varmistamista).

22. Karsinogeeniset, mutageeniset tai lisääntymisen kannalta toksiset värit

22.1 Seuraavia väriaineita ei saa käyttää:

- C.I. Basic Red 9,
- C.I. Disperse Blue 1,
- C.I. Acid Red 26,
- C.I. Basic Violet 14,
- C.I. Disperse Orange 11,
- C. I. Direct Black 38,
- C. I. Direct Blue 6,
- C. I. Direct Red 28,
- C. I. Disperse Yellow 3.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava vakuutus siitä, ettei tällaisia väriaineita ole käytetty.

22.2 Tekstiilituotteissa ei saa käyttää väriaineita tai -yhdisteitä, jotka sisältävät yli 0,1 painoprosenttia aineita, joihin on liitetty tai joihin voidaan hakemusajankohtana liittää jokin seuraavista vaarallisuutta osoittavista lausekkeista (tai jokin niiden yhdistelmä):

- R40 (epäillään aiheuttavan syöpäsairauden vaaraa),
- R45 (aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa),
- R46 (saattaa aiheuttaa periytyviä perimävaurioita),
- R49 (aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa hengitettynä),

- R60 (voi heikentää hedelmällisyyttä),
- R61 (vaarallista sikiölle),
- R62 (voi mahdollisesti heikentää hedelmällisyyttä),
- R63 (voi olla vaarallista sikiölle),
- R68 (pysyvien vaurioiden vaara),

kuten ne on määritelty neuvoston direktiivissä 67/548/ETY ⁽¹⁾.

Vaihtoehtoisesti voidaan harkita luokitusta asetuksen (EY) N:o 1272/2008 ⁽²⁾ mukaisesti. Tässä tapauksessa raaka-aineisiin ei saa lisätä mitään aineita tai valmisteita, joihin on liitetty tai joihin voidaan hakemusajankohtana liittää jokin seuraavista vaarallisuutta osoittavista lausekkeista (tai jokin niiden yhdistelmä): H351, H350, H340, H350i, H360F, H360D, H361f, H361d H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df, H341.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava vakuutus siitä, ettei tällaisia väriaineita ole käytetty.

23. Mahdollisesti herkistävät värit

Seuraavia väriaineita ei saa käyttää:

— C.I. Disperse Blue 3	C.I. 61 505
— C.I. Disperse Blue 7	C.I. 62 500
— C.I. Disperse Blue 26	C.I. 63 305
— C.I. Disperse Blue 35	
— C.I. Disperse Blue 102	
— C.I. Disperse Blue 106	
— C.I. Disperse Blue 124	
— C.I. Disperse Brown 1	
— C.I. Disperse Orange 1	C.I. 11 080
— C.I. Disperse Orange 3	C.I. 11 005
— C.I. Disperse Orange 37	
— C.I. Disperse Orange 76 (aikaisemmin nimettynä Orange 37)	
— C.I. Disperse Red 1	C.I. 11 110
— C.I. Disperse Red 11	C.I. 62 015
— C.I. Disperse Red 17	C.I. 11 210
— C.I. Disperse Yellow 1	C.I. 10 345
— C.I. Disperse Yellow 9	C.I. 10 375
— C.I. Disperse Yellow 39	
— C.I. Disperse Yellow 49	

⁽¹⁾ EYVL 196, 16.8.1967, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 353, 31.12.2008, s. 1.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava vakuutus siitä, ettei tällaisia väriaineita ole käytetty.

24. Polyesterin halogenoidut kantoaineet

Halogenoituja kantoaineita ei saa käyttää.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava vakuutus siitä, ettei näitä aineita ole käytetty.

25. Painanta

25.1 Käytettävät painopastat saavat sisältää enintään 5 prosenttia haihtuvia orgaanisia yhdisteitä, kuten lakkabensiiniä. (Haihtuvilla orgaanisilla yhdisteillä tarkoitetaan kaikkia orgaanisia yhdisteitä, joiden höyrynpaine lämpötilassa 293,15 K on vähintään 0,01 kPa tai joilla on vastaava haihtuvuus tietyissä käyttöolosuhteissa).

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on joko annettava vakuutus siitä, ettei painantoja ole tehty, tai toimitettava asianmukaiset asiakirjat, joista käy ilmi tämän arviointiperusteen noudattaminen, sekä vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta.

25.2 Plastisolipohjaista painantaa ei saa käyttää.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on joko annettava vakuutus siitä, ettei painantoja ole tehty, tai toimitettava asianmukaiset asiakirjat, joista käy ilmi tämän arviointiperusteen noudattaminen, sekä vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta.

26. Formaldehydi

Vapaan tai osittain hydrolysoituvan formaldehydin määrä valmiissa kankaassa ei saa ylittää arvoa 20 ppm vauvoille ja alle 3-vuotiaille lapsille tarkoitetuissa tuotteissa, arvoa 30 ppm ihon kanssa kosketuksiin joutuviissa tuotteissa ja arvoa 75 ppm kaikissa muissa tuotteissa.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on joko annettava vakuutus siitä, ettei formaldehydiä sisältäviä tuotteita ole käytetty, tai toimitettava testausseoste, jolloin testauksessa on käytettävä seuraavaa menetelmää: EN ISO 14184-1.

27. Märkäprosessin jätevesipäästöt

27.1 Kun märkäprosessilaitosten (raakavillan pesulaitoksia ja pellavan liuotuslaitoksia lukuun ottamatta) jätevedet päästetään vesistöön (joko laitoksessa tai sen ulkopuolella tapahtuneen) puhdistuskäsittelyn jälkeen, niiden kemiallisen hapenkulutuksen (COD) on vuotuisena keskiarvona ilmaistuna oltava alle 20 g/kg.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on toimitettava yksityiskohtaiset asiakirjat ja testausseosteet (käytettävä testausmenetelmä ISO 6060), joista käy ilmi tämän arviointiperusteen noudattaminen, sekä vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta.

27.2 Jos jätevedet käsitellään laitoksen omassa käsittelylaitoksessa ja päästetään suoraan vesistöön, jätevesien pH:n on lisäksi oltava 6–9 (paitsi jos vastaanottavan vesistön pH on näiden arvojen ulkopuolella) ja lämpötilan alle 40 °C (paitsi jos vastaanottavan vesistön lämpötila on tätä korkeampi).

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on toimitettava asiakirjat ja testausseosteet, joista käy ilmi tämän arviointiperusteen noudattaminen, sekä vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta.

28. Palonsuoja-aineet

Tuotteessa voidaan käyttää ainoastaan sellaisia palonsuoja-aineita, jotka on sidottu kemiallisesti polymeerikuituun tai kuidun pintaan (reaktiiviset palonsuoja-aineet). Jos käytetyt palonsuoja-aineet on luokiteltu johonkin jäljempänä lueteltuun vaararyhmään, olisi palonsuoja-aineiden kemiallisten ominaisuuksien muututtava käytön aikana siten, ettei niitä ole enää syytä luokitella mihinkään näistä vaararyhmistä. (alle 0,1 prosenttia palonsuoja-aineesta säilyy käsittelyssä langassa tai kankaassa siinä muodossa, jossa se oli ennen niiden käyttöä).

— R40 (epäillään aiheuttavan syöpäsairauden vaaraa),

— R45 (aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa),

— R46 (saattaa aiheuttaa periytyviä perimävaurioita),

- R49 (aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa hengitettynä),
- R50 (erittäin myrkyllistä vesieliöille),
- R51 (myrkyllistä vesieliöille),
- R52 (haitallista vesieliöille),
- R53 (voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä),
- R60 (voi heikentää hedelmällisyyttä),
- R61 (vaarallista sikiölle),
- R62 (voi mahdollisesti heikentää hedelmällisyyttä),
- R63 (voi olla vaarallista sikiölle),
- R68 (pysyvien vaurioiden vaara),

kuten niistä on säädetty direktiivissä 67/548/ETY.

Tätä arviointiperustetta ei sovelleta palonsuoja-aineisiin, jotka on ainoastaan fyysisesti sekoitettu polymeerikuituun tai tekstiilin pinnoitteeseen (additiiviset palonsuoja-aineet).

Vaihtoehtoisesti voidaan harkita luokitusta asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti. Tässä tapauksessa raaka-aineisiin ei saa lisätä mitään aineita tai valmisteita, joihin on liitetty tai joihin voidaan hakemusajankohtana liittää jokin seuraavista vaarallisuutta osoittavista lausekkeista (tai jokin niiden yhdistelmä): H351, H350, H340, H350i, H400, H410, H411, H412, H413, H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df, H341.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on joko annettava vakuutus siitä, ettei additiivisia palonsuoja-aineita ole käytetty, ja ilmoitettava, mitä reaktiivisia palonsuoja-aineita on mahdollisesti käytetty, ja toimitettava asiakirjat (esim. käyttöturvallisuustiedotteet) ja/tai vakuutukset, joista käy ilmi, että kyseiset palonsuoja-aineet ovat tämän arviointiperusteen mukaisia.

29. Vanumattomuuskäsittelyt

Halogenoituja aineita tai -yhdisteitä saa käyttää ainoastaan villahahtuvaan ja pesemättömään irtovillaan.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava vakuutus siitä, ettei näitä aineita ole käytetty (paitsi jos niitä on käytetty villahahtuvaan ja pesemättömään irtovillaan).

30. Kankaiden viimeistelyaineet

Ilmaisu "viimeistelyaineet" sisältää kaikki fyysiset tai kemialliset käsittelyt, joiden avulla tekstiilikankaille saadaan erityisiä ominaisuuksia, kuten pehmeys, vedenpitävyys tai helppohoitoisuus.

Tekstiilituotteissa ei saa käyttää viimeistelyaineita tai -yhdisteitä, jotka sisältävät yli 0,1 painoprosenttia aineita, joihin on liitetty tai joihin voidaan hakemusajankohtana liittää jokin seuraavista neuvoston direktiivissä 67/548/ETY ja sen myöhemmissä muutoksissa määritellyistä vaarallisuutta osoittavista lausekkeista (tai jokin niiden yhdistelmä):

- R40 (epäillään aiheuttavan syöpäsairauden vaaraa),
- R45 (aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa),
- R46 (saattaa aiheuttaa periytyviä perimävaurioita),
- R49 (aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa hengitettynä),
- R50 (erittäin myrkyllistä vesieliöille),

- R51 (myrkyllistä vesieliöille),
- R52 (haitallista vesieliöille),
- R53 (voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä),
- R60 (voi heikentää hedelmällisyyttä),
- R61 (vaarallista sikiölle),
- R62 (voi mahdollisesti heikentää hedelmällisyyttä),
- R63 (voi olla vaarallista sikiölle),
- R68 (pysyvien vaurioiden vaara),

kuten ne on määritelty direktiivissä 67/548/ETY.

Vaihtoehtoisesti voidaan harkita luokitusta asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti. Tässä tapauksessa raaka-aineisiin ei saa lisätä mitään aineita tai valmisteita, joihin on liitetty tai joihin voidaan hakemusajankohtana liittää jokin seuraavista vaarallisuutta osoittavista lausekkeista (tai jokin niiden yhdistelmä): H351, H350, H340, H350i, H400, H410, H411, H412, H413, H360F, H360D, H361f, H361d H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df, H341.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on joko annettava vakuutus siitä, ettei viimeistelyaineita ole käytetty, tai ilmoitettava, mitä viimeistelyaineita on käytetty, ja toimitettava asiakirjat (esim. käyttöturvallisuustiedotteet) ja/tai vakuutukset, joista käy ilmi, että kyseiset viimeistelyaineet ovat tämän arviointiperusteen mukaisia.

31. Täytteet

- 31.1 Tekstiilikuiduista koostuvien täyteaineiden on oltava tekstiilikuituja koskevien arviointiperusteiden (1–9 kohta) mukaisia siltä osin kuin se on tarkoituksenmukaista.
- 31.2 Täyteaineiden on oltava arviointiperusteen 11 "Biosidiset tai biostaattiset tuotteet" ja arviointiperusteen 26 "Formaldehydi" mukaisia.
- 31.3 Täytteiden (untuvien, höyhenten, luonnonkuitujen tai synteettisten kuitujen) pesemiseen käytettävien pesuaineiden ja muiden kemikaalien on oltava arviointiperusteen 14 "Kemialliset apuaineet" ja arviointiperusteen 15 "Pesuaineet, kankaan pehmitteet ja kompleksinmuodostajat" mukaisia.

Arviointi ja todentaminen: Vastaavissa arviointiperusteissa ilmoitetulla tavalla.

32. Pinnoitteet, laminaatit ja kalvot

- 32.1 Polyuretaanista valmistettujen tuotteiden on oltava arviointiperusteen 3.1 (orgaaniset tinayhdisteet) ja arviointiperusteen 3.2 (aromaattisten diisosyanaattien päästöt ilmaan) mukaisia.

Arviointi ja todentaminen: Vastaavissa arviointiperusteissa ilmoitetulla tavalla.

- 32.2 Polyesteristä valmistettujen tuotteiden on oltava arviointiperusteen 8.1 (antimonipitoisuus) ja arviointiperusteen 8.2 (polymeroinnin aikana ilmaan pääsevien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöt) mukaisia.

Arviointi ja todentaminen: Vastaavissa arviointiperusteissa ilmoitetulla tavalla.

- 32.3 Pinnoitteissa, laminaateissa ja kalvoissa ei saa käyttää pehmentimiä tai liuottimia, joihin on liitetty tai joihin voidaan hakemusajankohtana liittää jokin seuraavista vaarallisuutta osoittavista lausekkeista (tai jokin niiden yhdistelmä):

- R40 (epäillään aiheuttavan syöpäsairauden vaaraa),
- R45 (aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa),
- R46 (saattaa aiheuttaa periytyviä perimävaurioita),

- R49 (aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa hengitettynä),
- R50 (erittäin myrkyllistä vesieliöille),
- R51 (myrkyllistä vesieliöille),
- R52 (haitallista vesieliöille),
- R53 (voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä),
- R60 (voi heikentää hedelmällisyyttä),
- R61 (vaarallista sikiölle),
- R62 (voi mahdollisesti heikentää hedelmällisyyttä),
- R63 (voi olla vaarallista sikiölle),
- R68 (pysyvien vaurioiden vaara),

kuten ne on määritelty direktiivissä 67/548/ETY.

Vaihtoehtoisesti voidaan harkita luokitusta asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti. Tässä tapauksessa raaka-aineisiin ei saa lisätä mitään aineita tai valmisteita, joihin on liitetty tai joihin voidaan hakumusajankohtana liittää jokin seuraavista vaarallisuutta osoittavista lausekkeista (tai jokin niiden yhdistelmä): H351, H350, H340, H350i, H400, H410, H411, H412, H413, H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df, H341.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava vakuutus siitä, ettei tällaisia pehmentimiä ja liuottimia ole käytetty.

32.4 Haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöt ilmaan eivät saa ylittää 10 g C/kg.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on toimitettava asiakirjat ja testausselostet, joista käy ilmi tämän arviointiperusteen noudattaminen, sekä vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta.

33. Energian- ja vedenkulutus

Hakijan on toimitettava tiedot märkäprosessin veden- ja energiankulutuksesta valmistuspaikalla.

Arviointi ja todentaminen: Hakijaa pyydetään toimittamaan edellä mainitut tiedot.

KÄYTTÖKELPOISUUSPERUSTEET

Seuraavia arviointiperusteita sovelletaan joko värjättyihin lankoihin, valmiisiin kankaisiin tai lopputuotteisiin, joille on tehtävä tarkoituksenmukaiset testit.

34. Kutistuminen tai venyminen pesun ja kuivauksen aikana

Kutistuminen tai venyminen pesun tai kuivauksen jälkeen saa olla enintään:

- + 2 prosenttia verhoilla sekä irrotettavilla ja pestävillä huonekalukankailla,
- yli – 8 prosenttia tai yli + 4 prosenttia muilla kudotuilla tuotteilla ja kestävillä kuitukankailla, muilla neuletuotteilla tai froteekankailla.

Tätä arviointiperustetta ei sovelleta:

- kuituihin tai lankoihin,

- tuotteisiin, joissa on selvästi tehty merkintä "vain kuivapesu" tai vastaava merkintä (siinä määrin kuin on tavanomaisen käytännön mukaista kiinnittää tällainen merkintä kyseisiin tuotteisiin),
- huonekalukankaisiin, jotka eivät ole irrotettavia ja pestäviä.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on esitettävä testausselesteet ja testauksessa on käytettävä standardeja EN ISO 63 30 ja ISO 5077 seuraavasti: kolme pesua tuotteeseen merkityssä lämpötilassa, ja ellei tuotteeseen ole merkitty muita kuivausmenetelmiä, rumpukuivaus kunkin pesuohjelman jälkeen.

35. Värien vesipesunkesto

Värien vesipesunkeston on oltava vähintään tasolla 3–4 värinmuutoksen osalta ja vähintään tasolla 3–4 värjäävyyden osalta.

Tätä perustetta ei sovelleta tuotteisiin, joissa on selvästi tehty merkintä "vain kuivapesu" tai vastaava merkintä (siinä määrin kuin on tavanomaisen käytännön mukaista kiinnittää tällainen merkintä kyseisiin tuotteisiin). Perustetta ei myöskään sovelleta valkoisiin tuotteisiin tai tuotteisiin, joita ei ole värjätty eikä painettu, eikä huonekalukankaisiin, jotka eivät ole pestäviä.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on esitettävä testausseleste ja testauksessa on käytettävä seuraavaa menetelmää: EN ISO 105 C06 (yksi pesu tuotteeseen merkityssä lämpötilassa perboraahtipesujauhetta käyttäen).

36. Värien hienkesto (hapan, emäksinen)

Värien hienkeston (happaman ja emäksisen) on oltava vähintään tasolla 3–4 (värin muutos ja värjäävyys).

Taso 3 on kuitenkin sallittu, jos kankaiden väri on tumma (standardisyvyys > 1/1) ja jos ne on valmistettu regeneroidusta villasta tai jos niissä on yli 20 prosenttia silkkiä.

Tätä perustetta ei sovelleta valkoisiin tuotteisiin tai tuotteisiin, joita ei ole värjätty eikä painettu, eikä huonekalukankaisiin, verhoihin tai muihin vastaaviin sisustustekstiileihin.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on esitettävä testausseleste ja testauksessa on käytettävä seuraavaa menetelmää: ISO 105 E04 (hapan ja emäksinen, vertailu monikuituiseen kankaaseen).

37. Värien märkähankauskesto

Värien märkähankauskeston on oltava vähintään tasolla 2–3. Taso 2 on kuitenkin sallittu indigovärjätylle denimille.

Tätä perustetta ei sovelleta valkoisiin tuotteisiin tai tuotteisiin, joita ei ole värjätty eikä painettu.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on esitettävä testausseleste ja testauksessa on käytettävä seuraavaa menetelmää: ISO 105 X12.

38. Värien kuivahankauskesto

Värien kuivahankauskeston on oltava vähintään tasolla 4.

Taso 3–4 on kuitenkin sallittu indigovärjätylle denimille.

Tätä perustetta ei sovelleta valkoisiin tuotteisiin tai tuotteisiin, joita ei ole värjätty eikä painettu, eikä verhoihin tai muihin vastaaviin sisustustekstiileihin.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on esitettävä testausseleste ja testauksessa on käytettävä seuraavaa menetelmää: ISO 105 X12.

39. Värien valonkesto

Huonekaluihin tai verhoihin tarkoitettujen kankaiden värien valonkeston on oltava vähintään tasolla 5. Kaikkien muiden tuotteiden värien valonkeston on oltava vähintään tasolla 4.

Taso 4 on kuitenkin sallittu, jos huonekaluihin tai verhoihin tarkoitettujen kankaiden väri on sekä vaalea (standardisyvyys on < 1/12) ja niissä on yli 20 prosenttia villaa tai muita eläinkuituja tai yli 20 prosenttia silkkiä tai yli 20 prosenttia pellavaa tai muita runkokuituja.

Tätä vaatimusta ei sovelleta patjanpäälliskankaisiin, patjansuojiiin tai alusvaatteisiin.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on esitettävä testausseleste ja testauksessa on käytettävä seuraavaa menetelmää: ISO 105 B02.

40. **Ympäristömerkin tiedot**

Ympäristömerkin kentässä 2 on oltava seuraava teksti:

- edistää kestävien kuitujen käyttöä,
- kestävä ja korkealaatuinen,
- vaarallisten aineiden käyttöä rajoitettu.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on toimitettava mallikappale pakkauksesta merkintöineen sekä vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta.
